

pedagoška praksa 2006/07 - navodila mentorjem

Za lažje načrtovanje dejavnosti v času pedagoške prakse smo na Oddelku za pedagogiko in andragogiko Filozofske fakultete v Ljubljani pripravili okvirna navodila in predstavitev vsebine pedagoške prakse.

V letošnjem študijskem letu praksa poteka od 27.11.2006 do 8.12.2006 (deset delovnih dni). Pedagoška praksa je obvezen del študijskega programa pedagogike za redno vpisane študente v 3. in 4. letniku.

Kakšni so cilji pedagoške prakse za študente pedagogike?

- Z vključevanjem študentov v vsakdanje delo osnovnih in srednjih šol ter druge vzgojno - izobraževalne institucije jim bo omogočeno povezovanje in preverjanje teoretičnih spoznanj, ki so jih pridobili v času študija, s praktično dejavnostjo. Izkušnje, ki si jih bodo pridobili v času opravljanja prakse pa jim bodo pomagale pri osvajanju novih teoretičnih spoznanj.
- Študentje se bodo v času prakse seznanili s konkretnim položajem in dejavnostjo v tistih vzgojno-izobraževalnih institucijah, kjer bodo prakso opravljali.
- Študentje si bodo z aktivnim vključevanjem v neposredno vzgojno-izobraževalno delo pridobili tudi minimalne izkušnje, ki jim bodo v pomoč, da se bodo po diplomi hitreje in uspešneje vključili v šolsko delo.

Vsebina prakse

Vsebina prakse globalno zajema dva dela:

- Spoznavanje organizacije in režima dela v vzgojno-izobraževalni ustanovi.
- Vključevanje študentov v neposredno vzgojno-izobraževalno delo.

Študentu naj bo torej omogočeno, da bo v času opravljanja prakse dobil kar najboljši vpogled v delo ustanove kot celote, hkrati pa naj bi mu bilo omogočeno, da bi z aktivno vključitvijo v neposredno delo globlje spoznal eno od področij ali temeljnih vprašanj organizacije, režima, vsebine, itd. dela (npr. pouk, interesne dejavnosti, delo s starši, šolsko svetovalno delo ipd.).

Natančnejšo vsebino prakse in razpored opravljanja posameznih nalog oblikujeta študent in mentor ob začetku prakse. Pri načrtovanju dejavnosti se neposredno navezujete na vsebine, ki so navedene v »smernicah za načrtovanje pedagoške prakse« (na drugi strani).

Obveznosti študentov

Obveznosti študentov 3. in 4. letnika se nekoliko razlikujejo, čeprav je vsebina pedagoške prakse (opazovanje dela šole, analiza dostopne šolske dokumentacije, vključevanje v različne aktivnosti, ki potekajo na šoli, navzočnost na srečanjih strokovnih delavcev in roditeljskih sestankih ipd.) enaka. Študentje 3. letnika morajo po opravljeni praksi napisati obsežnejše poročilo, v katerem natančno analizirajo vsa področja, navedena v »smernicah«. Študentje 4. letnika napišejo kratko poročilo o dejavnostih, ki so jih opravili v času prakse, poleg tega pa morajo pri različnih predmetih (Teorija vzgoje, Pedagoška psihologija, Didaktika ter Šolsko svetovalno delo) opraviti seminarske naloge, v katerih obravnavajo strokovno problematiko, s katero se srečujejo pri delu v šoli. Podrobneje se lahko z navodili za študente seznanite na spletni strani »Didaktika INFO točka«: www2.arnes.si/~dstefa2/

Vsi študentje imajo navodilo, da pri pisanju svojih poročil v nobenem primeru ne navajajo imen in priimkov oseb, s katerimi so v času svoje pedagoške prakse prišli v stik (niti imen učiteljev in drugih strokovnih delavcev, še manj imen učencev, s katerimi so stopali v pedagoško interakcijo) ali kakršnih koli drugih podatkov, iz katerih bi bilo mogoče ugotoviti identiteto otrok. Morda ne bo odveč, če jih tudi mentorji opozorite na strokovno načelo zaupnosti.

Mentorstvo

Mentor naj študentu pomaga pri načrtovanju aktivnosti v času pedagoške prakse, ga seznanja s kolektivom na šoli ter mu omogoči vpogled v šolsko dokumentacijo, ki ni zaupne narave. Zaželeno je, da se študentu na praksi omogoči tudi neposredno delo z učenci (pri čemer mentor presodi, v katerem primeru in na kakšen način je to najbolj ustrezno) ter navzočnost na srečanjih kolektiva in staršev (srečanja strokovnih aktivov, pedagoške konference, roditeljski sestanki ipd.).

Mentorje prosimo, da po opravljeni pedagoški praksi na fakulteto pošljejo kratko poročilo in oceno uspešnosti pedagoške prakse (v obsegu od 1/2 do 1 strani). Iz poročila naj bo razvidna vaša ocena, ali je študent prakso opravil uspešno (zadovoljivo) ali ne. Veseli bomo, če boste v svoje poročilo vključili tudi morebitne pripombe ali koristen nasvet za organizacijo prakse v naslednjih študijskih letih.

Poročilo lahko posredujete na tri načine: izročite ga lahko študentu, ki ga bo osebno prinesel na fakulteto, pošljete ga lahko na e-naslov (damijan.stefanc@guest.arnes.si) ali pa po navadni pošti na naslov: Filozofska fakulteta, Oddelek za pedagogiko in andragogiko (Damijan Štefanc), Aškerčeva 2, 1000 Ljubljana.

Vse informacije v zvezi s pedagoško prakso so dostopne tudi na spletni strani »Didaktika INFO točka«: www2.arnes.si/~dstefa2/

SMERNICE ZA NAČRTOVANJE VSEBINE PRAKSE NA ŠOLAH IN V VRTCIH*

1. del: Spoznavanje organizacije in režima dela na šoli

1. Organizacija šole (centralna in podružnične šole, velikost šole in šolskega okoliša, socialna struktura, itd). Populacija učencev, število oddelkov, organizacija pouka (enoizmenski, dvoizmenski pouk); uvajanje novih oblik pouka ali načrti za bližnjo prihodnost. Strokovna zasedenost šole.
2. Oddelki podaljšanega bivanja: organizacija in velikost oddelkov, kriteriji za vključevanje (učni uspeh, socialna struktura). Pričakovanja staršev ter pričakovanja učiteljev v zvezi z uresničevanjem nalog podaljšanega bivanja. Aktualni problemi dela v podaljšanem bivanju (strokovna zasedenost, metoda načrtovanja in evalvacije dela, itd.).
3. Interesne dejavnosti učencev na šoli (organizacija in vrste interesnih dejavnosti na razredni in predmetni stopnji; način zagotavljanja materialnih stroškov za izvajanje dejavnosti, participacija delovnih organizacij, društev in klubov iz šolskega okoliša, participacija staršev, zagotavljanje mentorstva, itd.)
4. Organizacija šolske svetovalne službe; vsebina dela; sodelovanje z vodstvom šole, učitelji in starši pri uresničevanju nalog šole in vzgojno izobraževalnem delu s posameznimi učenci. Aktualna vprašanja in težave delavcev šolske svetovalne službe.
5. Organizacija upravljanja in vodenja šole (delo ravnatelja in pomočnika, delitev upravnih in pedagoških nalog vodenja šole in učiteljskega kolektiva). Stiske in zadrege današnjega časa.
6. Dokumenti šole (statuti, pravilniki, letni delovni načrt, okvirni in podrobni učni načrti, načrti aktivov itd.).
7. Struktura strokovnih organov šole in vsebina dela (pristojnosti).
8. Povezovanje šole z okoljem; oblike in vsebine vzajemnega sodelovanja; sodelovanje šole s starši. Vloga staršev pri programiranju in realizaciji šolskega dela.
9. Oblike izobraževanja in strokovnega spopolnjevanja učiteljev: na kakšen način šola poskrbi za izobraževanje učiteljev (predavanja, strokovne ekskurzije, strokovna knjižnica, aktivni itd.).
10. Materialno stanje (opremljenost šole z učnimi sredstvi in avdio-vizualnimi ter drugimi pripomočki). Viri zagotavljanja sredstev za pokrivanje materialnih stroškov.

2. del: Vključevanje študenta v neposredno delo šole

1. Študent spoznava značilnosti pouka na šoli tako, da hospitira pri pouku ob prisotnosti ravnatelja, pomočnika, svetovalnega delavca ali sam po dogovoru s posameznimi učitelji. Ob teh hospitacijah se seznanja z letnimi učnimi načrti in učnimi pripravami učiteljev na posamezno učno uro, spozna ostalo dokumentacijo (dnevnik opazovanj, matični listi, tedniki, dnevnik, itd.). Po hospitacijah se pogovarja z ravnateljem, svetovalcem in učiteljem o problemih pouka, skupaj analizirajo posamezne učne ure. Študent lahko pripravi učni nastop ob pomoči učiteljev ali svetovalcev.
2. Študent se vključuje v delo z učenci v podaljšanem bivanju. Spoznava režim vzgojno-izobraževalnega dela (učne ure in prosti čas, oblike in metode dela). Spoznava in analizira populacijo učencev, njihove medsebojne odnose, značilnosti itd.
3. Študent del časa preživi med učenci pri njihovih interesnih dejavnostih. Spozna organizacijo in načrte posameznih interesnih dejavnosti; stopnjo in način motiviranja; vlogo mentorja; razliko med učitelji - mentorji in zunanjimi sodelavci - mentorji.
4. Če je na šoli organizirana šolska svetovalna služba oz. ima šola samo posamezne strokovne delavce (pedagoga, psihologa, socialnega delavca, socialnega pedagoga, logopeda in druge), naj študent spozna vsebino dela in se seznanj oblikami, tehnikami in instrumenti, ki jih uporabljajo pri delu in sodelovanju z učitelji, učenci in starši.
5. Poleg vključevanja študenta v zgoraj omenjena področja naj se študent po možnosti udeleži še sestankov upravnih in strokovnih organov na šoli (aktivni, konference), če so v tem času organizirani; udeleži naj se roditeljskih sestankov in drugih oblik sodelovanja med starši in učitelji (po možnosti in po presoji tudi pri individualnih razgovorih).

* Mentorji v vrtcih vsebino prakse ustrezno prilagodijo razmeram in delu v vrtcu.

